

EIWIT VAN EIGEN LAND

Eiwit van eigen land (EEL) is een kengetal in de melkveehouderij dat steeds belangrijker wordt. Meer eiwit van eigen land draagt bij aan een verder sluitende kringloop, minder aanvoer van buiten en daarmee minder kosten. Dus goed voor milieu en portemonnee.

Verhoog je EEL

Door meer eiwit van je land te halen en dat beter te laten benutten door de koe, verhoog je het aandeel EEL in je rantsoen. Een betere benutting zegt iets over de efficiëntie waarmee melk wordt geproduceerd en heeft dus een relatie met verliezen naar de lucht, bodem en water. Het verhogen van de eiwittefficiëntie zorgt bovendien voor een lager verbruik van eiwit per liter melk. Samen met een hogere gewasproductie op het eigen bedrijf resulteert dit in een besparing van eiwitaankoop en de daaraan verbonden kosten.

EEL verbetermaatregelen

Deze flyer biedt jou als melkveehouder handvatten om meer te doen met eiwit van eigen land (EEL). Door je eigen EEL-score te vergelijken met die van soortgelijke bedrijven wordt duidelijk waar je staat en waar je kunt verbeteren. Daarvoor hanteren we zes relevante factoren die van invloed zijn op het percentage EEL. Voor verbetering op deze factoren hebben we concrete maatregelen geformuleerd.

Ontdek waar en hoe je kunt verbeteren

In de KringloopWijzer staat jouw EEL.
Die wordt als volgt berekend:

Eigen geteeld eiwit

----- x 100%

Gevoerd eiwit

Zowel intensiteit (kg melk per ha) als grondsoort (klei, veen en zand) hebben invloed op het percentage Eiwit van Eigen Land (EEL). Ook al liggen grondsoort en intensiteit voor een groot gedeelte vast, toch zijn er mogelijkheden om het percentage EEL te verbeteren.

Wat is jouw EEL score?

01

Bepaal aan de hand van de KringloopWijzer je EEL.

Vergelijk dit EEL met soortgelijke bedrijven qua omvang, grondsoort en intensiteit, bijvoorbeeld uit je studieclub.

02

Analyseer aan de hand van 6 factoren

waar het verschil ten opzichte van de anderen zit en waar je op kunt sturen.

- 1) Percentage grasland in het totale areaal
- 2) Percentage vers gras in het rantsoen
- 3) Verhouding RE/kVEM in het gevoerde rantsoen
- 4) Grasland opbrengst in kilo droge stof per hectare
- 5) Aantal stuks jongvee per 10 melkkoeien
- 6) Kg krachtvoer (incl. bijproducten) per 100 kg melk

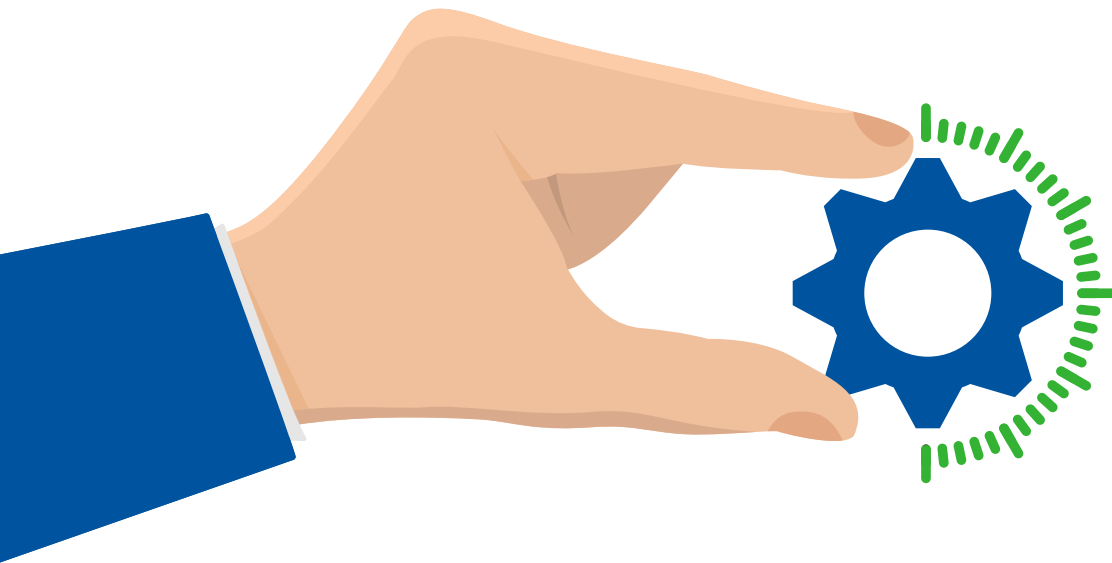
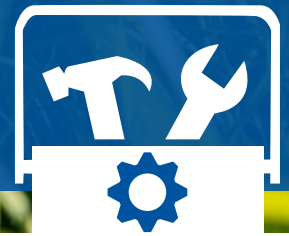
03

Vertaal je analyse naar concrete maatregelen op jouw bedrijf op een of meer van de factoren.

Kijk op pagina 2 aan welke knoppen je kunt draaien.

EIWIT VAN EIGEN LAND: ZET HET NAAR JE EIGEN HAND

Ontdek met welke maatregelen je het EEL kunt verhogen op jouw bedrijf.

Aandeel grasland in het bouwplan

- Verhoog het aandeel grasland in je bouwplan, als dat past in je rantsoen en bij de grondsoort van je bedrijf. Dit is geen actie die snel te realiseren is, maar over het algemeen wel voor meer eiwitopbrengst zorgt.

Aantal jongvee per 10 melkkoeien

- Investeren in koecomfort
- Minder jongvee aanhouden
- Leeftijd 1e keer afkalven jonger dan 2 jaar.

Verhouding RE/VEM in het rantsoen

- Stuur op de gewenste hoeveelheid en kwaliteit eiwit in eigen ruwvoer. Stem bemesting en maaimoment op gewenst eiwitgehalte af.
- Kies bij voer dat wordt aangekocht voor energierijke producten die passen bij het eigen voer
- Per diergroep eiwit op maat voeren (bijvoorbeeld niet alleen herfstgras voeren aan jongvee).

Kg krachtvoer (incl. bijproducten) per 100 kg melk

- Als de koeien naar buiten gaan minder krachtvoer geven.
- Kies voor jouw bedrijf de optimale melk/voer-verhouding en beperk daarmee de aankoop van krachtvoer.

% vers gras in het rantsoen

- Eerder starten met beweiden
- Meer uren per dag beweiden
- Over een langere periode dag en nacht beweiden
- Langer doorgaan met beweiden
- Minder maaien
- Minder bijvoeren.

Grasland opbrengst (kg ds per ha)

- Verdunnen drijfmest (voorjaar 1 : 2, zomer 1 : 1) => minder ammoniak en betere benutting
- Drijfmest in het voorjaar bij voldoende draagkracht, rekening houdend met de tijd van het jaar en de bodemtemperatuur
- Onderhoud grasland: schoon land, mollenbestrijding en doorzaaien bij open plekken
- Goede ontwatering percelen
- Beregenen op droogtegevoelige grond
- Optimaliseren beweiding: vroeg beginnen, juiste rotatie, juiste inschaarmoment
- Maaien met stopplengte van meer dan 7 cm in verband met betere hergroei
- Maaien bij voldoende graslengte
- Zuurstofarm inkuielen: goed vastrijden en snel en goed afdekken, onderfolie gebruiken en zorgen voor druk op de kuil.

Kijk voor meer informatie op www.verantwoordeveehouderij.nl en op www.opleidenmelkveehouderij.nl/eiwit